

Pla Estratègic 2017 - 2021

Selem

INTRODUCCIÓ

El present Pla Estratègic és fruit de la necessitat d'actualitzar l'anterior i ja vençut pla estratègic de SETEM Catalunya, i de la demanda prepositiva i estratègic de la Junta Directiva i l'Equip Tècnic d'indagar sobre la identitat i la funció actual de l'organització. Una demanda que requeria d'un pla estratègic útil i inspirador que respongués al context actual, un context dinàmic, volàtil, incert i motivador, alhora que oferís una oportunitat per a repensar l'organigrama i el procés intern de presa de decisions.

El procés participatiu que es va realitzar va permetre debatre, reflexionar i decidir aquests punts, resum que es pot veure a les memòries de les diferents jornades. El present Pla Estratègic 2017-2021 pretén ser utilitzat per les operacions del dia a dia, per obrir noves línies de treball i per inspirar projectes innovadors i creatius, sense oblidar les bases i els pilars de SETEM Catalunya, un ancoratge que permeti a l'entitat des de la flexibilitat, treballar per a la transformació social i ecològica.

El procés realitzat ha permès a SETEM Catalunya consolidar els seus principis, propòsit (antiga missió) i visió, fent dels seus escrits uns redactats més concisos, clars i contundents. Esperem que aquest procés, també pugui ésser inspirador per a altres organitzacions, per tal de repensar d'una manera prepositiva, estratègica i pràctica la seva identitat i el seu trajecte cap a la consecució dels seus fins i objectius.

SETEM Catalunya

SETEM Catalunya és una Organització No Governamental (ONG) de solidaritat internacional, justícia global, treball en xarxa i democràtica, fundada a Barcelona l'any 1968 de la mà dels escolapis de Catalunya i arran de les mobilitzacions socials que van tenir lloc al llarg d'aquest mateix any.

L'organització, des d'una perspectiva feminista i ecologista, es dedica a la sensibilització i mobilització de la societat, a la denúncia davant les injustícies locals i globals fruit de la lògica capitalista i a la promoció d'alternatives econòmiques. Per fer-ho, l'Educació per al Desenvolupament esdevé una eina indispensable de transformació personal i col·lectiva, per tal d'aconseguir un món just i solidari.

SETEM Catalunya forma part de la Xarxa d'Economia Solidària (XES), l'Àgora Nord-Sud i de la Federació Catalana d'ONG, així com de diverses coordinadores locals i comarcals d'ONG, per fomentar la perspectiva territorial. L'entitat també forma part de la Federació SETEM, integrada per vuit associacions autonòmiques d'arreu d'Espanya, així com de la Coordinadora d'ONGD per al Desenvolupament d'Espanya i la Coordinadora Estatal d'Organitzacions de Comerç Just.

Actualment, SETEM Catalunya la integren gairebé 1000 sòcies, centenars de voluntàries i el suport de nombroses persones i institucions catalanes, que avalen el seu treball a favor de la justícia global, la solidaritat internacional, la democràcia i la pràctica d'alternatives econòmiques.

LA VISIÓ

Des de SETEM Catalunya constatem que el sistema social, polític i econòmic actual genera grans desigualtats, depreda recursos naturals, vulnera els drets fonamentals de les persones i és especialment discriminatori i agressiu cap a les dones. Alhora, aquest sistema constitueix l'instrument indispensable que una minoria poderosa utilitza per maximitzar el seu propi benefici i excloure una majoria empobrida tant dels recursos necessaris per viure, com dels espais de poder i decisió.

En aquest context, SETEM Catalunya veu imprescindible una transformació social que superi el consumisme, l'individualisme i la competitivitat ferotge, i camini cap a les relacions basades en la distribució equitativa i sostenible dels recursos, l'apoderament social, polític i econòmic de persones i col·lectius, la justícia global i l'equitat de gènere.

Justícia Global, Solidaritat i pràctica d'alternatives, com l'Economia Social i Solidària, són els conceptes que més es van utilitzar per definir un "món ideal"

Volem un món JUST i SOLIDARI
(no un món més just i solidari).

EL PROPÒSIT

Combatre les injustícies del capitalisme globalitzat mitjançant la sensibilització i la mobilització de la ciutadania catalana, la solidaritat internacional i la promoció d'un model econòmic que posi els drets i les necessitats de les persones al centre.

El
90%

de les persones entrevistades van identificar que la **transformació i/o sensibilització** són l'essència de la feina de SETEM

SETEM Catalunya consensua que **l'Educació per al Desenvolupament és una eina indispensable** per a la consecució del seu propòsit

ELS PRINCIPIS

JUSTÍCIA GLOBAL

Treballem per una major justícia social a escala mundial a través de la defensa dels drets humans, la distribució equitativa de la riquesa i els recursos, el foment de l'apoderament popular en una base sòlida en la responsabilitat social i la solidaritat internacional.

Promovem l'eradicació del deute extern i de qualsevol tipus de pobresa; potenciem les diferents sobiranes i fomentem el respecte al medi ambient i l'equitat de gènere.

DEMOCRÀCIA PARTICIPATIVA

Vivim la democràcia participativa com un procés horitzontal on busquem que existeixin els espais de participació i s'utilitzin les metodologies necessàries per garantir que totes les veus siguin representades i escoltades en el procés de la presa de decisions. També generem canals de comunicació efectius i bidireccionals amb l'objectiu de ser transparents i eficients en l'organització de l'entitat.

SOLIDARITAT

Entenem la solidaritat com una relació d'acompanyament mutu entre iguals, empàtica i respectuosa, buscant un objectiu comú d'apoderament i de lluita contra les injustícies globals.

TREBALL EN XARXA

Entenem el treball en xarxa com l'actitud de dur a terme, sempre que sigui possible, les nostres accions compartint i generant corresponsabilitat, i creant així sinergies per multiplicar l'impacte i assolir objectius col·lectius. Aquesta actitud també fa referència a la mirada transversal que mantenim en la nostra manera de treballar i organitzar-nos a nivell intern.

Democràcia participativa inclou també equitat, cooperació i horitzontalitat.

Justícia Global i Solidaritat
van tenir un suport del 80% i del 20% respectivament com a principis prioritaris de SETEM Catalunya.

Treball en xarxa és parlar també de compromís, mobilització i responsabilitat social.

PERSPECTIVA TRANSVERSAL FEMINISTA I ECOLOGISTA

Vivim en un paradigma que va néixer amb la revolució industrial i ha crescut amb l'esclavitud, la indústria del petroli i la tecnologia. El paradigma patriarcal fragmenta i separa el planeta, el món i la societat, generant desequilibris naturals, socials i de gènere que estan creixent de forma exponencial, fins arribar a conseqüències sistèmiques amb resultats imprevisibles. Treballem per una cultura feminista que valori la diversitat tant de gènere com cultural i humilment reconegui la pertinença de l'espècie humana dins la naturalesa. *(per saber-ne més sobre la definició d'aquesta perspectiva, podeu consultar l'Annex 1 i 2)*

L'ANÀLISI DEL CONTEXT

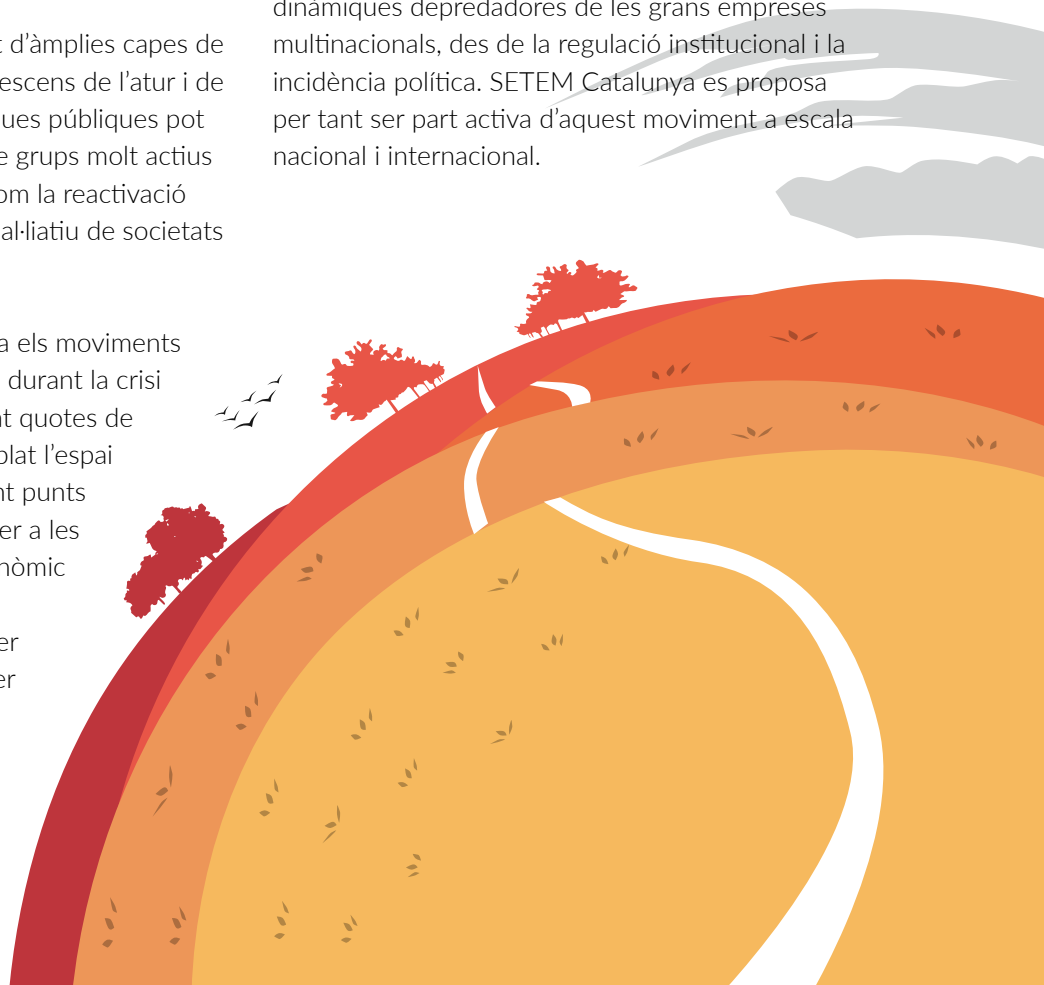
La tendència de recuperació econòmica que viu el món occidental està consolidant un model capitalista en què el creixement econòmic s'impulsa a través de la maximització de beneficis privats i la socialització de les pèrdues. Aquest model passa per desposseir les classes populars de tot el món de molts dels seus drets bàsics a conveniència de les esferes de poder econòmic que han cooptat un poder polític i mediàtic que n'era dependent. A aquest fet cal afegir la forta pressió que els grans oligopolis estan fent per instaurar tractats i regulacions que ubiquin la lògica mercantil per damunt de la sobirania i els drets dels pobles. Molt especialment, veiem com la precarietat laboral es globalitza i la desigualtat social impedeix la cohesió de les societats. La guerra i les onades migratòries aprofundeixen aquestes tensions i s'obre pas un espai polític per a l'extrema dreta xenòfoba.

El risc de conformisme per part d'àmplies capes de la societat en una situació de descens de l'atur i de refinançament d'algunes polítiques públiques pot comportar la desmobilització de grups molt actius durant la crisi econòmica així com la reactivació del consumisme inconscient i paliatiu de societats desestructurades.

Paral·lelament però, a Catalunya els moviments socials que s'han fet sentir més durant la crisi econòmica també s'han guanyat quotes de poder institucional i han eixamplat l'espai polític cap a l'esquerra, generant punts de contacte a les institucions per a les reivindicacions d'un model econòmic alternatiu. És en aquest sentit que hi ha oportunitats noves per organitzacions com la nostra per

construir aliances per a la incidència política alhora que el repte d'alimentar la mobilització social es converteix en objectiu ineludible.

El període que afrontem requereix discursos, mobilitzacions i iniciatives que combatin les injustícies del capitalisme globalitzat i que mantinguin en primer pla les reivindicacions feministes i ecologistes inherents a l'altermundisme. Cal més que mai desmuntar una concepció del desenvolupament capitalista entesa com un procés de creixement econòmic que comporta automàticament millores en la qualitat de vida i el benestar de les persones, i que ignora tant la divisió social, global i sexual del treball com la depredació ambiental associada al mercantilisme i al consumisme. És més urgent que mai reforçar totes aquelles apostes polítiques que comportin blindar els drets i voluntats dels pobles de les dinàmiques depredadores de les grans empreses multinacionals, des de la regulació institucional i la incidència política. SETEM Catalunya es proposa per tant ser part activa d'aquest moviment a escala nacional i internacional.

PUNTS PALANCA DE SETEM CATALUNYA

Per transformar el context, SETEM Catalunya dissenya i implementa una gran diversitat d'estratègies. El seu potencial augmenta en funció de la seva profunditat i de la seva perduració en el temps, és a dir, si incideixen en paradigmes i creences culturals i estructures organitzacionals i culturals, més potencial transformador tindran.

Els Punts Palanca de SETEM Catalunya identificats es presenten a continuació:

Punts palanca culturals:

1. La **sinergia entre camps i campanyes**: una estratègia interna cohesionada i planificada que faciliti l'augment i l'estabilitat de la base social i de les sòcies, obrint les portes a nous aprenentatges i al procés d'entrada a circuits d'Educació per al Desenvolupament propis de la mateixa organització.
2. La **interrelació entre les campanyes**: promoure la coneixença i interrelació interna entre la diversitat de campanyes de SETEM Catalunya com a identificació d'arrels, punts comuns i possibles accions compartides per una banda i com a identificació i transmissió d'un missatge comú.
3. El **pionerisme exitós de l'entitat**: la constant innovació i creativitat de l'organització i l'ús de continguts actuals i actualitzats ha propiciat que SETEM Catalunya esdevingui una referent per a moltes persones i organitzacions; continuar apostant pel pionerisme exitós esdevé un punt clau.

Punts palanca estructurals:

1. El **context polític actual** (pro ESS): un context sociopolític propici a facilitar i finançar accions de promoció d'economies alternatives, defensa de drets humans, gènere i ecologisme a escala administrativa, alhora que una societat cada vegada més sensibilitzada i en mobilització.
2. La **gran força de transformació del territori**, una alta qualitat professional acompanyada d'unes bones xarxes i aliances a nivell territorial esdevenen grans oportunitats per tenir impacte al territori i transformar-lo. Continuar potenciant la participació en xarxes ja existents, teixir noves aliances i apostar per a la formació són generadores de canvis potencials.

EIXOS ESTRATÈGICS EXTERNES

ÀMBIT DE DRETS HUMANS

Eix 1 Reclamem els drets dels pobles a través de la incidència política i empresarial

Objectius:

1. Promoure i assolir legislacions que garanteixin el compliment dels drets humans per part de les empreses, la defensa del medi ambient i els drets de les dones.
2. Exigir a les empreses l'aplicació de polítiques ètiques en les seves inversions, la transparència en tota la cadena de subministrament i el compliment dels drets laborals.
3. Pressionar a les administracions perquè incorporin la compra pública socialment responsable.
4. Donar suport i exercir d'altaveu de les accions d'incidència cap a empreses transnacionals i governs impulsades per les organitzacions i moviments tant locals com globals.

Eix 2 Denunciem les vulneracions de drets humans i la usurpació de les sobirania dels pobles

Objectius:

1. Apoderar la societat a través d'accions de sensibilització, formació i mobilització social.
2. Exercir d'altaveu de les lluites d'organitzacions tant locals com globals en la defensa dels drets humans i les sobirania dels pobles.
3. Qüestionar el sistema capitalista a través de la pràctica feminista i ecologista.

ÀMBIT D'ECONOMIES ALTERNATIVES

3
eix
E

Participem i promovem la confluència i el desenvolupament de l'Economia Social i Solidària (ESS), les economies feministes i el moviment de procomuns

Objectius:

1. Preservar, desenvolupar i donar a conèixer els valors de l'ESS, les economies feministes i el moviment dels procomuns.
2. Participar en els moviments de l'ESS i l'enxarxament, amb la finalitat de fer incidència política.
3. Fer visibles alternatives locals existents de l'ESS, les economies feministes i el moviment dels procomuns.
4. Reforçar i participar en xarxes i grups de consum crític i responsable.

4
eix
E

Impulsem i difonem les iniciatives globals d'economies alternatives a la lògica capitalista

Objectius:

1. Investigar, analitzar i difondre les diferents alternatives econòmiques al sistema capitalista que sorgeixen a nivell global.
2. Evolucionar el rol de SETEM Catalunya en l'àmbit del Comerç Just, defensant i promovent assegurar la comercialització justa al llarg de tota la cadena de producció, transformació i distribució.
3. Fomentar el consum crític i responsable amb perspectiva de sobirania alimentària i de gènere.

*SETEM Catalunya aposta per repensar la visió tradicional de Comerç Just, caminant cap a una visió de **Comercialització Justa** (visió que integra tot el procés de producció, distribució i comercialització), sensibilitzant les organitzacions aliades o consorcis per promoure també el seu canvi.*

EIXOS ORGANITZATIUS TRANSVERSALS

ÀMBIT DE L'ENFORTIMENT ASSOCIATIU

EIX 1 Apoderem el voluntariat i consolidem els grups territorials

Objectius

1. Fomentar el caràcter associatiu de l'entitat, impulsant que el voluntariat, les activistes i la base social tinguin una participació clau en la presa de decisions.
2. Impulsar la participació de voluntàries, activistes, i la base social de SETEM Catalunya en la creació i desenvolupament de campanyes, projectes propis o altres accions, liderades per les persones voluntàries/activistes i amb el suport de l'equip tècnic, fruit del treball en xarxa.
3. Donar les eines necessàries a voluntàries, activistes i base social, perquè puguin apoderar-se i tenir un paper actiu en la presa de decisions dins de l'entitat.
4. Vertebrar la nostra presència territorial, tot consolidant les delegacions i grups locals ja existents, i impulsant la creació de noves, per estendre el nostre impacte arreu del territori català.

EIX 2 Prioritzem la vinculació de projectes, la independència financera i les cures en l'organització

Objectius

1. Cohesionar els projectes des d'una visió global i estratègica de l'entitat.
2. Desenvolupar estratègies noves de captació de recursos per garantir la nostra independència econòmica.
3. Posar les cures al centre, tant pel que fa al discurs com pel que fa a l'organització.

A SETEM, proposem aquest eix perquè contempla les cures, la cohesió entre campanyes i activitats, la diversitat de finançament i el voluntariat, activisme i base social.

ANNEX 1:

Perspectiva Transversal Feminista

Des de SETEM entenem que és urgent combatre les injustícies del capitalisme globalitzat i ho fem segons els principis de justícia global i solidaritat, entre d'altres. En aquest sentit no podem obviar, alhora, que a nivell global també opera un sistema social, econòmic i de valors que genera desigualtats i injustícies cap a la meitat de la població, les dones. Aquest sistema patriarcal, que té diferents formes d'expressió arreu del món, actua de forma perfectament sincrònica i còmplice amb el capitalisme. A més, es tracta d'una sistema d'organització social basat en relacions de dominació, per les quals es controla les persones segons una jerarquia de sexe, edat i opció sexual: els homes controlen les dones, els adults controlen els menors i l'única opció sexual vàlida és l'heterosexual.

El sistema patriarcal suposa, en primera instància, una forma directa d'explotació econòmica i de treball dels homes cap a les dones. La divisió sexual del treball, naturalitzar l'assignació de determinades tasques i feines a les dones pel fet de ser dones i invisibilitzar tot el treball de cures i sosteniment de la vida és la primera i més evident forma d'explotació. Tot i així, cal tenir present, a més, que les dones sovint són incorporades a l'economia productiva -reconeguda o submergida- i sempre en pitjors condicions laborals (salari, categories, jornades, etc.) fet que desemboca en la doble explotació de la dona (pel capitalisme i pel patriarcat).

D'altra banda, però, el sistema patriarcal no només es defineix com a forma d'explotació econòmica de l'home cap a la dona, sinó que suposa un complex conjunt d'expressions, pràctiques i conductes violentes que configuren l'opressió simbòlica patriarcal. Totes i cadascuna de les

expressions de violència masclista, tant les visibles com les invisibles, les explícites i les subtils, són el garant del manteniment del sistema de dominació. Cada vegada que una dona és infravalorada, cosificada, humiliada, silenciada, ridiculitzada, violada, amenaçada, colpejada, assassinada, o que actua considerant-se vulnerable i possible víctima de qualsevol d'aquestes expressions violentes, s'afiança el patriarcat com a sistema de dominació.

Però el feminisme com a ideologia d'igualtat ha posat històricament al centre del debat el repartiment de tasques, la visibilització de les cures i la necessitat urgent de posar la vida al centre de tota la nostra activitat, i una vida que valgui la pena viure; alhora que ha exigint que s'acabi la violència cap a les dones.

És per tot això que els eixos de treball que s'ha marcat SETEM per als propers anys, tant pel que fa a la defensa dels Drets Humans com a la promoció d'economies alternatives, han de ser abordats des d'una perspectiva feminista que tingui en compte, en tot moment, quin paper juga el sistema patriarcal en cadascuna de les situacions que es treballen i com han de ser aquestes alternatives perquè siguin realment útils i alliberadores per a tota la població.

ANNEX 2: Perspectiva Transversal Ecologista

Les crisis ecològica i ambiental són el resultat del model econòmic establert: un model globalitzador de producció, d'intercanvi i de consum injust i explotador dels éssers humans i la naturalesa.

El desafiament al qual ens enfrontem és aprendre a viure dins d'aquests límits i característiques del sistema que ens alberga. Aquesta evident realitat ha de ser el punt de partida fonamental per als nostres sistemes econòmics, tecnològics, socials i polítics. Reconèixer i internalitzar l'existència de límits és crucial per a l'espècie humana per assegurar la preservació d'un planeta sa que possibiliti la subsistència de futures generacions. Els desafiaments de la sostenibilitat, enfront del procés de globalització vigent i el model neoliberal imperant, requereixen supeditar els mecanismes de mercat al resguard del medi ambient i al respecte i exercici dels drets humans, socials, laborals i ambientals.

El desenvolupament sostenible no consisteix només en un menor consum de recursos i una major eficiència en els processos productius, sinó també en el desenvolupament social i cultural dels pobles i de les persones, en una major equitat en el repartiment i distribució del treball i la riquesa, i en la vertadera participació democràtica a l'hora de decidir el tipus de societat en què volem viure.

Si volem abordar els temes mediambientals en tota la seva amplitud no podem dedicar-nos al simple proteccionisme d'espais i d'espècies naturals així com tampoc podem romandre alienes a realitats com la pobresa, l'atur i l'exclusió. Cal anar més enllà. Si volem practicar realment l'ecologisme social cal elaborar alternatives tant concretes com globals per a fenòmens com l'atur, la marginació de les dones i les injustícies socials dins i fora de les nostres fronteres, així com denunciar el desigual repartiment del treball i la riquesa. La importància de la perspectiva ecologista en l'anàlisi del tractament dels problemes és clau.

Editat per SETEM Catalunya, juliol 2018.

Disseny i Maquetació Concepte gràfic.

Il·lustracions Concepte gràfic.

Tot el procés d'elaboració d'aquest pla
estratègic ha estat dinamitzat per la
cooperativa Resilience.earth.

Setem